

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

(les 21 – 5des)

1

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

1. Het communisme

=> Communisme is een ideologie die streeft naar een samenleving

- > zonder klassen
- > zonder sociaaleconomische tegenstellingen
- > waarin productiemiddelen gemeenschappelijk bezit zijn
- > waarin iedereen produceert naar eigen kunnen
- > waarin iedereen neemt naar eigen behoefte

=> Ontstaan als reactie op de sociale wantoestanden in de 19de eeuw

=> Grondlegger was Karl Marx (Das Kapital)

2

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

=> Marx riep de arbeiders op een revolutie te ontketenen om

- > kapitalisme te vernietigen
- > klassenstrijd tussen rijken en armen te beëindigen
- > communistische samenleving op te richten zonder klassen, staatsgrenzen en privébezit

3

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

2. Het communisme slaat aan in Rusland

- => Ideeën van Marx slaan aan in Rusland door
 - > slechte economische situatie van boeren en arbeiders
 - > onwil van de Tsaar om te hervormen
- => Communistische partij ontstaat
- => Twee belangrijke stekkingen in de Russische communistische partij
 - > bolsjewieken van Lenin pleiten voor de revolutie
 - > mensjewieken van Trotski pleiten voor hervormingen
- => Lenin wint het pleit

4

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

Lenin en Trotski

Lenin zonder Trotski

Beeldfragment 21-01: Lenin en de wereldrevolutie

5

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

3. Het communisme breekt door in Rusland (Oktoberrevolutie 1917)

- => 1914: Rusland neemt deel aan Wereldoorlog 1 (Oostelijk front)
- => Niet echt succesvolle deelname (veel arbeiders komen om)
- => Bovendien nog steeds economische en sociale wantoestanden
- => Aanhang van de communistische partij groeit
- => Oktober 1917: revolutie
- => De tsaar treedt af
- => De communisten van Lenin grijpen de macht
- => Rusland wordt communistische staat onder leiding van Lenin
- => Rusland wordt de Sovjet-Unie

6

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

Beeldfragment 21-02: De Internationale

Beeldfragment 21-03: De Russische revolutie (driedelige documentaire)

7

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

8

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

4. De Sovjet-Unie onder Lenin

=> Lenin leidt de Sovjet-Unie van 1917 tot 1924

=> In zijn regering zaten ondermeer Trotski en Stalin

=> Na de revolutie start hij een uitzuivering: de Rode Terreur

- > Tsaar Nicolas II en zijn familie worden geëxecuteerd
- > Tegenstanders worden vermoord
- > Tegenstanders worden naar strafkampen afgevoerd

9

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

- => In 1918 sluit Trotski de vrede van Brest-Litovsk met Duitsland
 - > Sovjet-Unie officieel uit de oorlog
 - > zware voorwaarden (herstelbetalingen, afstaan van grondgebied)
- => In 1918 breekt een burgeroorlog uit
- => De communisten winnen en starten propaganda-offensief

Beeldfragment 21-04: Propaganda-offensief van Lenin

10

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

5. De Sovjet-Unie onder Stalin

- => In 1924 sterft Lenin
- => Machtstrijd breekt uit tussen Stalin en Trotski
- => Stalin wint
- => Trotski valt in ongenade en wordt in 1929 zelfs verbannen

11

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

- => In 1929 trekt Stalin alle macht naar zich toe
- => Stalin regeert op een autoritaire en totalitaire manier tot in 1953
 - > éénpartijstelsel
 - > federale staatstructuur
 - > collectivisering van de landbouw
 - > vijfjarenplannen in de economie
 - > russificatie
 - > terreur
 - > geen persvrijheid, geen vrije meningsuiting, ...
 - > propaganda

12

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

Beeldfragment 21-05: Stalin en propaganda

Beeldfragment 21-06: Stalin en de kerk

Communisme en de Sovjet-Unie (1917-1939)

SOMEONE IS TAKING SOMEONE FOR A WALK
